

Nærings- og fiskeridepartementet

Vår dato 05.12.2019
Deres ref.: 19/5380

Høringsvar – forslag til endringer i deltakerloven og havressursloven

Sjømat Norge viser til høringsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet med forslag til endringer i deltakerloven og havressursloven i forbindelse med oppfølgingen av Meld. St. (2018-2019) Et kvotesystem for økt verdiskaping.

Sjømat Norge er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, og vi representerer i denne sammenheng blant annet fiskeindustrien, eksportører og integrerte selskaper.

Sjømat Norge er opptatt av at sjømatnæringen sikres forutsigbare og gode rammevilkår, som legger til rette for verdiskaping og aktivitet i Norge. Fiskeindustrien har en sentral rolle i verdikjeden mellom fangstleddet og markedene. Vi har tidligere uttalt at vi mener forslagene i kvotemeldingen i for liten grad tar opp i seg fiskeindustriens behov for en forutsigbar og tilpasset tilgang på råstoff av riktig kvalitet, og vi kan ikke se at forslagene til endringer i deltakerloven og havressursloven innebærer noen endringer på dette området.

Vi registrerer at departementet ikke har imøtekommet anmodninger om å utsette høringsfristen for lovendringene, slik at forslagene kan vurderes nærmere i lys av Stortingets behandling av kvotemeldingen. Dette er etter vår vurdering uheldig, og på enkelte områder mener vi at lovforslagene i denne høringen er mer vidtgående enn forslagene som er presentert i kvotemeldingen.

Sjømat Norge ser i denne sammenheng ikke grunn til å gjenta våre synspunkter på forslagene som ble behandlet i høringen av Kvoteutvalgets rapport våren 2017, og vi viser til vårt høringssvar. Når det gjelder kvotemeldingen så ligger denne nå til behandling i Stortinget, og Sjømat Norge vil blant annet følge opp forslagene i forbindelse med den kommende høringen i Næringskomiteen.

Vi er kritisk til at det gjennom lovforslagene som er sendt på høring legges opp til å gi departementet relativt vide, og etter vår vurdering utvidete, fullmakter til å dele ut nye fisketillatelser og kvotefaktorer. For å sikre stabilitet og forutsigbarhet mener vi at adgangen til å dele ut tillatelser og kvotefaktorer bør være begrenset og regulert. Vi stusser også over forslaget om at departementet kan fastsette en tidsavgrensning for alle eller noen av kvotefaktorene i en kvotefaktorgruppe. Vi kan ikke se at at denne endringen er nødvendig for å følge opp kvotemeldingen, og bestemmelsen vil i seg selv kunne skape større usikkerhet for de fremtidige rammebetingelsene.

Sjømat Norge finner også grunn til å peke på at forslaget om hvordan kvotefaktorene skal håndteres ved utløpet av tidsavgrensningen er egnet til å skape usikkerhet. Dette vil først og fremst gjelde strukturkvoter med tidsbegrensning, og regelen vil være førende for hvordan utløpte strukturkvoter skal behandles i fremtiden. Selv om det i høringsnotatet fremgår at regelen ikke legger noen føringer på hvordan forvaltningen skal fordele strukturgevinsten ved utløpet av tidsavgrensningen, så går den foreslåtte ordlyden nok så langt i retning av å etablere en hovedregel om at strukturkvotene skal gå inn i den statlige kvotebeholdningen, med mindre noe annet fastsettes ved en særskilt beslutning. Dette signalet øker usikkerheten og reduserer forutsigbarheten for næringen. Det kan muligens anføres at dette er politiske spørsmål som uansett må vurderes konkret, men nettopp av den grunn bør lovverket utformes for å gi tydelige rammer for fremtidige vurderinger. Vi kan ikke se at den konkrete formuleringen bidrar til dette. Selv om fullmakten til å allokere fremtidig tilbakefall av strukturkvoter inn i den statlige kvotebeholdningen ikke benyttes, skaper forslaget en betydelig usikkerhet som vil øke desto nærmere man kommer tidspunktet for tilbakefall.

I kvotemeldingen legges det opp til en såkalt ekstrakvoteordning, som blant annet skal kunne brukes til å redusere sesongvariasjon og øke tilgangen på ferskt råstoff for fiskeindustrien. Sjømat Norge er bekymret dersom forslagene innebærer at både ordninger rettet mot industrien, rekruttering og andre formål skal hentes innenfor en ramme på inntil fem prosent av torskekvoten. Slik vi leser høringsforslaget fra NFD så gis det ikke noen endelig avklaring. Det er imidlertid positivt at restkvote og ekstrakvote defineres nærmere. Vi mener også at rammen på inntil 5% som er omtalt i kvotemeldingen må være forbeholdt fiskeindustrien, og at rekruttering og andre formål må komme i tillegg – innenfor restkvoten.

Fleksibilitet, effektivitet og legitimitet er sentrale mål i forslaget til et nytt kvotesystem. Det er også viktig at kvotesystemet har et klart verdikjedeperspektiv, som sikrer god samhandling og koordinering mellom fiskeflåten og fiskeindustrien. Sjømat Norge mener at forutsigbare og gode rammevilkår også for fiskeindustrien er avgjørende for at hele fiskerinæringen skal kunne utvikle seg, skape lønnsomme arbeidsplasser og bidra til en økt verdiskapning langs hele kysten.

Med hilsen

Sjømat Norge

Sverre Johansen
direktør